

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język angielski
<i>Poziom:</i>	Poziom dwujęzyczny
<i>Forma arkusza:</i>	MJAA-D0-100
<i>Termin egzaminu:</i>	7 maja 2026 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	26 czerwca 2026 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

1. W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie stosuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.

Zadania otwarte sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
 - popełnia błędy, które
 - zmieniają znaczenie wyrazu, np. *have significant loses* zamiast *have significant losses* w zadaniu 3.3.
 - powodują, że użyty wyraz nie byłby rozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. *saw his bank state* zamiast *saw his bank statement* w zadaniu 3.1.
 - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna
 - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej
 - udziela odpowiedzi, która
 - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *Amelia Wren* zamiast *portraying a female character, Amelia Wren* w zadaniu 4.5.
 - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę; nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. *flew a balloon unaccompanied* zamiast *to fly a balloon unaccompanied* w zadaniu 4.6.
 - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna
 - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *was more courageous and interesting* zamiast *was more courageous* w zadaniu 4.7.
 - udziela odpowiedzi w języku innym niż wymagany w danym zadaniu.
3. Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku angielskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu.
4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku angielskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.

5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla zadań w konkretnym arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej ¹		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	D
1.2.			C
1.3.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi	D
1.4.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	A
1.5.			B

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie [...].</i>	II.2) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu wypowiedzi	D
2.2.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	B
2.3.		II.2) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu wypowiedzi.	A
2.4.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi	A
2.5.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje	D
2.6.		II.3) Zdający określa intencje [...] autora wypowiedzi.	C

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym [...].	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.
3.2.			
3.3.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...] tekstów z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności [...].</i>		
3.4.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>		

Uszczegółowienia do zadania 3.**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3.1.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują, że kobieta odkryła, że pobrano opłatę za odwołanie rezerwacji, kiedy zobaczyła stan swojego konta.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)
<i>checked / looked at / saw her bank statement</i>
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)
<i>checked/looked at/saw her bank account</i> <i>got information from the bank</i> <i>was checking how much money she has got in a bank / on her credit card</i> <i>noticed a charge on her bank account</i> <i>had her money taken from her (credit card) account</i> <i>reviewed her bank statement</i> <i>had looked / was looking at her bank statement</i> <i>checked her credit card</i>

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
<i>having some money taken from an account</i> <i>look at her bank statement</i> <i>see/has seen her bank statement</i> <i>would check her bank account</i>	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki
<i>reviewed her bank state</i> <i>checked conto/bank</i> <i>lost money from her bank</i> <i>looked at her bank's payment</i> <i>saw/received the bill</i> <i>looked up a bank statement</i>	odpowiedź niejasna
<i>cancelled her booking (in advance)</i> <i>cancelled a dinner table a bit too late</i> <i>didn't show up in the restaurant (with the family)</i> <i>cancelled the reservation</i>	odpowiedź nieprecyzyjna
<i>had £25 taken from her bank account</i> <i>checked her reservation</i> <i>went to the bank</i> <i>talked with the restaurant</i> <i>was waiting for the train</i> <i>wanted to go to the restaurant</i> <i>made the reservation</i>	odpowiedź niezgodna z tekstem

Zadanie 3.2.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują, że 20 funtów to najniższa opłata za nieodwołanie rezerwacji.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
<i>the lowest/smallest/minimum cancellation fee</i>	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
<i>the lowest penalty for not showing up</i> <i>the smallest fee for not showing up</i> <i>the minimum fee/charge/amount</i> <i>the lowest cancellation/cancelation fee</i> <i>the lower end of the cancellation fee</i> <i>the minimum/minimal fee</i> <i>the standard minimum fee</i>	
<i>(a) lowest cancellation fee</i>	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
<i>the (standard/normal) fee for cancellation</i> <i>the small fee for cancellation</i> <i>(cancellation) charge</i>	odpowiedź nieprecyzyjna
<i>the average fee for cancellation</i>	odpowiedź niezgodna z tekstem
<i>little money for not showing up</i> <i>the lowest consideration fee for not coming</i> <i>base fee for not showing up</i> <i>the lawest fee / the smalest fee</i> <i>the minimum price for a fee</i> <i>the least fee/money</i> <i>the minimum price for a cancellation</i> <i>the smaller end of cancellation fees</i>	odpowiedź niejasna
<i>the cancel fee for not coming is lowest</i> <i>the lowest fee charged/taken/adapted/set</i> <i>this is lowest fee</i>	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki

Zadanie 3.3.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na (znaczące) koszty/straty finansowe związane z tym, że zostają puste stoliki / jest mniej klientów.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
<i>lose money when they have empty tables</i>	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
<i>have significant/substantial/big/great/large losses</i> <i>experience financial difficulties</i> <i>are losing money / have losses</i> <i>make less money when tables are empty</i> <i>suffer losses on late cancellations</i> <i>lose money when people cancel their reservations (too late)</i> <i>face significant losses if faced with late cancellation</i>	odpowiedzi związane ze stratami finansowymi
<i>end / have ended up with empty tables</i> <i>are often left with empty tables</i> <i>have empty tables and face financial issues</i> <i>can't afford to have empty tables</i>	odpowiedzi związane z pustymi stolikami
<i>can't be sure, if the customer will show up</i> <i>have fewer customers / don't have enough customers</i>	odpowiedzi związane z mniejszą liczbą klientów
<i>(had) suffered financial losses</i>	akceptowane użycie czasu przeszłego

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
<i>have problems</i>	odpowiedź nieprecyzyjna
<i>people lose money</i>	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki
<i>suffer significant losses</i>	wymagany poprawny zapis wyrazów o wysokiej frekwencji kluczowych dla rozwiązania zadania
<i>require credit card information</i> <i>have fewer reservations</i>	odpowiedź niezgodna z tekstem
<i>cause / lead to / result in significant losses</i> <i>can avoid empty tables</i> <i>serve empty tables</i> <i>make people show up</i> <i>lose money for empty tables</i> <i>can have problems with clients planning to sit</i> <i>take significant losses</i> <i>bring/prevent losses</i>	odpowiedź niejasna

Zadanie 3.4.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na konieczność odwołania rezerwacji (przynajmniej/więcej niż) 48 godzin przed wizytą.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
<i>cancel your booking at least / not later than 48 hours</i>	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
<i>cancel your booking more than 48 hours</i> <i>cancel 48 hours in advance</i> <i>cancel forty eight hours</i> <i>cancel your booking not less than 48 hours / more than two days</i> <i>make a change not later than 48 hours</i>	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
<i>cancel your booking less than 48 hours</i> <i>cancel 1 day in advance</i> <i>pay 40 pounds if you do not cancel the reservation forty-eight hours</i>	odpowiedź niezgodna z tekstem
<i>cancel your visit too late</i> <i>confirm your arrival</i> <i>call the restaurant at least 48 hours</i> <i>show up / appear in the restaurant</i>	odpowiedź nieprecyzyjna
<i>reject it 48 hours</i>	odpowiedź niejasna
<i>be cancelled/changed earlier than 48 hours</i> <i>cancelled/changed 48 hours</i>	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie ze słuchu uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
4.2.			B
4.3.			D
4.4.		III.6) Zdający układa informacje w określonym porządku.	A

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	VIII.2. Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym [...].	III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.
4.6.			III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
4.7.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego tekstów z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności [...].</i>		
4.8.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>		

Uszczegółowienia do zadania 4.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 4.5.

Akceptowane są odpowiedzi wskazujące na to, że w filmie przedstawiono kobietę / fikcyjną postać / Amelię Wren.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
<i>featuring a female character, Amelia Wren presenting a fictional woman</i>	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
<i>presenting/featuring/portraying a fictional character introducing an invented female character portraying a made-up woman portrayal of a fictitious character, Amelia Wren, choosing a woman / a female character</i>	odpowiedzi wskazujące na fikcyjną postać i/lub kobietę
<i>portraying imaginary Amelia portraying Amelia Wren as Glaisher's co-aeronaut introducing Amelia Wren as a pilot showing Amelia Amelia Wren piloting the hot air balloon having Amelia as the main character telling the story of Amelia Wren choosing Amelia for the co-aeronaut Amelia being main character being too politically correct by putting Amelia Wren as the aeronaut making Amelia Wren Glaisher's co-aeronaut</i>	odpowiedzi odnoszące się do pokazania w filmie Amelii Wren
<i>having portrayed a female/fictional character</i>	akceptowane odpowiedzi w czasie przeszłym

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
<i>Amelia being inspired by Sophie choosing Amelia Wren to play main role hiring/starring Amelia Wren casting a woman/Amelia Amelia Wren (who was) playing the role being created by Jack Thorne</i>	odpowieź niezgodna z tekstem
<i>displaying Amelia Wren picturing Amelia Wren as a stand-in standing-in a woman Amelia Wren inventing Amelia Wren as an aeronaut</i>	odpowieź niejasna
<i>Amelia Wren</i>	odpowieź nieprecyzyjna
<i>the gender swap it's made up character Amelia not showing a real male character being politically correct / too much political correctness</i>	odpowieź nie jest spójna z otoczeniem luki

<i>made Amelia the pilot on hot air balloon</i> <i>the fact that the story of Amelia, the woman, was not real</i>	
<i>not making Amelia true person</i> <i>using the name Amelia Wren</i> <i>making the main character a stand-in called Amelia Wren</i> <i>casting Felicity Jones as the Glaisher's co-aeronaut</i>	odpowiedź niejasna

Zadanie 4.6.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują na to, że Jeanne Garnerin była pierwszą kobietą, która poleciała balonem sama.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
<i>to make a solo ascent in a balloon</i> <i>to ascend solo in a balloon</i> <i>who flew a balloon unaccompanied</i>	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
<i>to fly/pilot a balloon on her own</i> <i>to have made a solo ascent</i> <i>to accomplish a solo ascent in a hot-air balloon</i> <i>who went solo in a balloon</i> <i>to make a balloon flight unaccompanied</i> <i>to travel in a balloon without anybody else</i> <i>to have ascended in a balloon without a co-aeronaut</i> <i>aeronaut who flew solo</i> <i>to ascend solo</i> <i>to fly on her own</i>	
<i>to make an ascend on her own / to ascent solo in a balloon</i> <i>to make an ascent unattended</i>	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
<i>to fly/pilot a balloon</i> <i>to push boundaries in a balloon</i>	odpowiedź nieprecyzyjna
<i>to fly in a balloon</i> <i>to jump with a parachute</i> <i>to fly across the English Channel</i> <i>to make a flight in an untethered balloon</i>	odpowiedź niezgodna z tekstem
<i>to ascent a balloon</i> <i>to make a balloon fly</i> <i>to make solo assent</i>	odpowiedź niejasna
<i>flew a balloon on her own</i>	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki

Zadanie 4.7.

Akceptowane są odpowiedzi wskazujące na to, że Sophie Blanchard była odważniejsza / bardziej gotowa do podejmowania ryzyka lub mniej ostrożna.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
<i>was more courageous / less cautious</i> <i>showed more courage / bravery</i>	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
<i>was (much/far) more bold/confident/reckless</i> <i>was significantly less cautious / more brave</i> <i>had more adventurous nature</i> <i>had a different attitude to risk/caution</i> <i>fell in love with flying a hot-air balloon and was much braver</i> <i>was a less cautious person</i> <i>pushed many more boundaries</i> <i>was much more ready for potential hazards</i> <i>felt more confident</i>	
<i>had been less cautious</i>	odpowiedź zawierająca dopuszczalny błąd

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
<i>acting different</i> <i>much more confidence</i> <i>taking more risk</i> <i>pushed many boundaries</i> <i>more bravery</i> <i>was fearless</i> <i>loved hazardous activity</i> <i>fell in love with risk / risky life</i> <i>flew to risky altitudes / almost froze once</i>	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki
<i>was happier</i> <i>felt more free</i> <i>behaved differently</i> <i>had a different character</i> <i>was less shy/timid</i>	odpowiedź nieprecyzyjna
<i>was more prone to mistakes</i> <i>has pushed more boundaries</i>	odpowiedź niezgodna z tekstem
<i>more vivid</i> <i>more pushing</i> <i>had different relation to caution</i> <i>more likeness for risk</i> <i>was much more hazardous</i>	odpowiedź niejasna

Zadanie 4.8.

Akceptowane są odpowiedzi, które wskazują, że dodawanie fikcyjnych elementów do tej historii było zbędne.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)
<i>introducing fictional elements / adding the juice of fiction</i>
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)
<i>creating a fictional character</i> <i>the juice of fiction added to the film</i> <i>addition of fiction to the original story</i> <i>changing the real story</i> <i>too much fiction</i> <i>the attempt to add fictional elements to the original story</i> <i>the idea of improving the original story</i> <i>messing with the original story</i> <i>altering the original story</i> <i>adding the fictionalised events to the original story</i> <i>Hollywood's fiction in the film</i> <i>the fabrication of certain elements</i>

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
<i>fictional elements of the film</i> <i>made-up characters</i> <i>details/characters which are not true</i> <i>contained a fictional situation</i>	odpowiedź nie jest spójna z otoczeniem luki
<i>showing a woman balloonist</i> <i>Amelia Wren</i> <i>adding some elements</i>	odpowiedź nieprecyzyjna
<i>showing a real story</i> <i>using visual effects</i> <i>working on effects</i> <i>death defying feats</i> <i>flying in a balloon</i> <i>deathly attempts in balloon</i> <i>putting blood in the film</i>	odpowiedź niezgodna z tekstem
<i>creating fiction</i> <i>telling the true value of the task</i>	odpowiedź niejasna

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie ze słuchu uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	C
5.2.			E
5.3.			D
5.4.			A

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
6.2.			E
6.3.			B
6.4.			C

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].	B
7.2.			A
7.3.			A
7.4.			C
7.5.			C

Zadanie 8.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].	<i>instability</i>
8.2.			<i>unidentified</i>
8.3.			<i>prestigious</i>
8.4.			<i>intentionally</i>

Zadanie	Inne akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	Przykładowe nieakceptowane odpowiedzi (0 pkt)
8.1.	<i>unstability / unstableness / destabilisation</i>	<i>instable / stability / instabilities</i>
8.2.	<i>unidentifiable</i>	<i>inundentified, identification, identifier</i>
8.3.	-	<i>prestigeous / prestigious / prestiges</i>
8.4.	-	<i>unintentionally / intentionally / intentional / intentions</i>

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
9.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>	I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].	<i>is restricted to (the/those/these) visitors</i>
9.2.			<i>got/had its roof blown off</i>
9.3.			<i>took offence at</i>
9.4.			<i>had I switched on</i>
9.5.			<i>on suspicion of his involvement</i>

Zadanie	Inne akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	Przykładowe nieakceptowane odpowiedzi (0 pkt)
9.1.	<i>is restricted to (the/those/ these) people is restricted, but not to those is restricted only to those is not restricted for visitors has been restricted to visitors</i>	<i>is restricted for those is restricted unless visitors not restricted to those is not restricted if you is restricted apart from visitors</i>
9.2.	<i>got/had the roof blown off</i>	<i>got/had its roof blown away had a roof blown off got its roof blown up/down/out/of had the roof blew/blow/blowing off got its roof blown had it's roof blown off lost its roof has been blown has had its roof blown off lost the roof which was blown off</i>
9.3.	<i>took offence because of / after / following / regarding took offence when he heard took offense at (AmE)</i>	<i>took offence to/from/in/by/over had offence at took offence felt offence about felt the offence of/in took as offence took any offence at found offence in</i>

9.4.	-	<i>I have/had switched on</i> <i>I switched on</i> <i>had I switched off</i> <i>have I switched on</i> <i>after I switched on</i> <i>had I turned on</i> <i>had I switched the power on</i> <i>seconds passed after I switched on</i>
9.5.	<i>on suspicion of (him/his) being involved</i> <i>on suspicion of having been involved</i> <i>on suspicion of involvement / taking part / participation</i> <i>on suspicion that he was involved</i>	<i>under suspicion of being involved</i> <i>in/at suspicion of his involvement</i> <i>on the suspicion of involvement</i> <i>with suspicion to being involved</i> <i>with a suspicion of being involved</i> <i>based on / due to / because of suspicion of being involved</i> <i>on the suspicion of participating</i> <i>caused by suspicion of being involved</i> <i>on suspicion that he had been involved</i> <i>on suspicion of his/him having been involved</i>

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną tylko wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są w pełni poprawne gramatycznie i ortograficznie, a ponadto w zadaniu 9. wpisywany fragment nie przekracza sześciu wyrazów.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Choose one of the topics below and write a composition following the conventions of the genre indicated in the topic. Use between 300 and 350 words.

1. Zachowanie równowagi między pracą a życiem prywatnym, czyli tzw. *work-life balance*, jest coraz ważniejsze dla młodych pracowników. Czy to dobrze? Napisz **rozprawkę** przedstawiającą opinię na ten temat, odnosząc się do: efektywności pracy, życia rodzinnego oraz zdrowia.
2. Podczas wędrowki w górach byłeś/byłaś świadkiem niebezpiecznego wypadku spowodowanego przez nieodpowiedzialne zachowanie turysty. Napisz **artykuł**, w którym opisziesz, jak do tego wypadku doszło, zrelacjonujesz akcję ratowniczą i zaproponujesz konsekwencje, jakie powinny ponosić osoby lekceważące zasady bezpieczeństwa.

Wymagania ogólne

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].
- III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy [...] złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].
- IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający [...] reaguje w formie złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].

Wymagania szczegółowe (rozprawka)

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].
- V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty [...], kończy wypowiedź konkluzją.
- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Wymagania szczegółowe (artykuł)

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].
- V.2) Zdający opowiada o [...] wydarzeniach z przeszłości [...].
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].

- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
 V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
 VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.
 VII.8) Zdający proponuje [...].

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem (elementy treści i formy)

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z sześciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z TABELĄ A.

TABELA A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści		2	1	0
1. Wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R*	teza jest jasna, zgodna z tematem ORAZ argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	teza nie jest w pełni poprawna, np. – teza nie jest w pełni zgodna z tematem ALBO argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	brak tezy teza zawiera poważne usterki, np. – teza jest niezgodna z tematem – teza znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza niejasna, trudna do wskazania wstęp niekomunikatywny
		W pełni poprawna teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, może być zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1.		
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, np. w formie pytania lub cytatu	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. – wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne – bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) – ciekawe, oryginalne, ALE odbiegające od tematu	brak wprowadzenia wprowadzenie niezgodne z tematem wprowadzenie niejasne wprowadzenie niekomunikatywne
		wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. – nie określa celu – określa cel/powód pisania listu, ALE odbiega od tematu – cel nie jest określony jasno – wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu wstęp niezgodny z tematem wstęp niejasny wstęp niekomunikatywny
	L*			

2. Pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/ LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. – zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając; – zdający odnosi się do 1-2 aspektów i omawia je niezbyt szczegółowo	brak wypowiedzi wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go/jej wypowiedź nie jest komunikatywna wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu
3. Drugi element tematu				
4. Trzeci element tematu				
5. Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi zakończenie znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodne z treścią wypowiedzi zdający stosuje zakończenie schematyczne (szlampowe), np. ogranicza się do przeformułowania tezy zdający powtarza wstęp w zasadzie tymi samymi słowami	brak zakończenia zakończenie nie jest komunikatywne zakończenie nie jest zgodne z tematem zakończenie znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodne z treścią wypowiedzi
6. Fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z TABELĄ B.

TABELA B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. Elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest umiejscowiona we wstępie	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący	
2. Kompozycja	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. Segmentacja	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest merytorycznie uzasadniony	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. Długość pracy	R A L	długość pracy mieści się w granicach 270–390 wyrazów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z TABELĄ C.

TABELA C.

Elementy treści	Elementy formy		
	4	3–2	1–0
12	5 pkt	4 pkt	3 pkt
11–10	4 pkt	3 pkt	3 pkt
9–8	3 pkt	2 pkt	2 pkt
7–6	2 pkt	2 pkt	1 pkt
5–4	2 pkt	1 pkt	1 pkt
3–2	1 pkt	0 pkt	0 pkt
1–0	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 7, a elementy formy oceniono na 2, za *zgodność z poleceniem* przyznaje się 2 punkty.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania elementów treści i elementów formy

ROZPRAWKA

Temat

Zachowanie równowagi między pracą a życiem prywatnym, czyli tzw. work-life balance, jest coraz ważniejsze dla młodych pracowników. Czy to dobrze? Napisz rozprawkę przedstawiającą opinię na ten temat, odnosząc się do: efektywności pracy, życia rodzinnego oraz zdrowia.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki, **zależnie od tematu**, powinien wyrazić aprobatę albo dezaprobatę wobec omawianego zagadnienia albo przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie.

Dobrze napisana rozprawka:

- zawiera we wstępie zgodną z tematem, jasno sformułowaną tezę, która zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki, np.: *moim zdaniem, takie rozwiązanie ma dużo zalet...; uważam, że taka decyzja będzie miała negatywne skutki...; są plusy i minusy takiej decyzji...; ... ma wiele zalet, ale spowoduje też wiele problemów.*
- w rozwinięciu omawia zagadnienie w sposób przejrzysty, logiczny; wszystkie argumenty przedstawione w rozwinięciu konsekwentnie wspierają postawioną tezę
- zawiera podsumowanie zgodne z tezą oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- charakteryzuje się stylem formalnym.

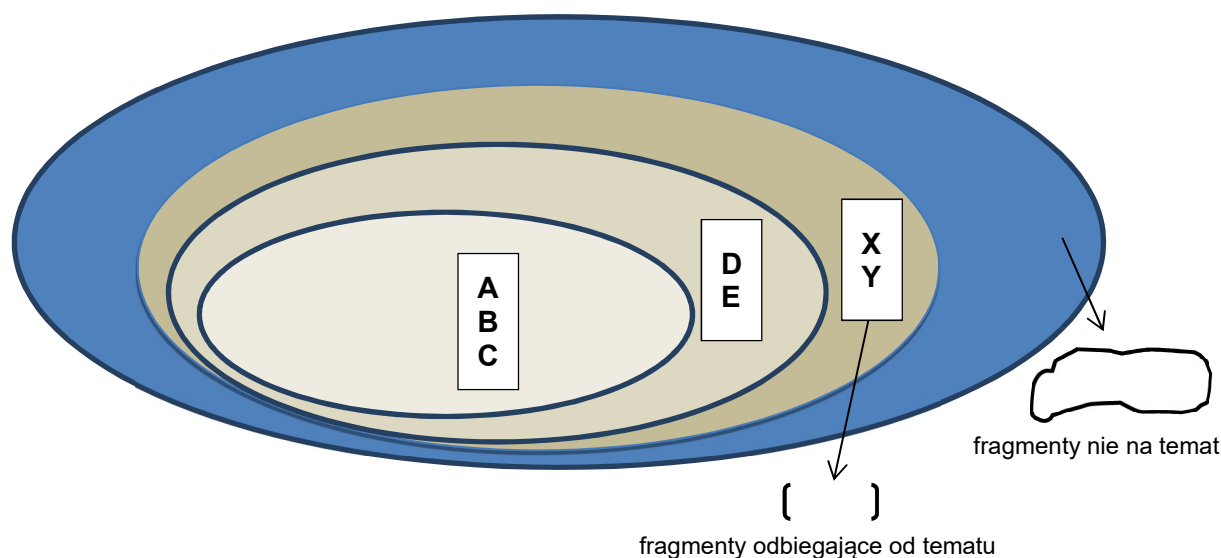
Teza

1. Aby teza była uznana za w pełni zgodną z tematem, zdający powinien wyrazić opinię na temat tego, że zachowanie równowagi między pracą a życiem prywatnym jest coraz ważniejsze dla (młodych) pracowników.
Teza, która dotyczy pracy, ale nie odnosi się do zachowania równowagi między pracą a życiem prywatnym, jest uznawana za odbiegającą od tematu, np. *Young people work more and more. I think this is great.*
2. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, tj. zdający musi wyrazić opinię / określić stanowisko, jakie zajmuje w sprawie zachowania równowagi między pracą a życiem prywatnym, np. *In my opinion it is a good idea that young people try to strike a balance between their private and professional life. / Work-life-balance has both advantages and disadvantages.*
3. Teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, jeśli np.
 - jest pytaniem, które nie pozwala na określenie, jakie stanowisko zajmuje zdający w kwestii zachowania równowagi między pracą a życiem prywatnym, np. *Is it good that young people value family life as much as their careers?*
Taką tezę uznaje się za odbiegającą od tematu.
4. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że wiele (młodych) osób dąży do zachowania równowagi między pracą a życiem prywatnym, nie jest tezą.
5. We wstępie nie wymaga się uwzględnienia podanych w poleceniu aspektów.
6. Stanowisko wyrażone w tezie musi być spójne z treścią rozwinięcia rozprawki. Teza jest kwalifikowana jako „nie w pełni zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu”, jeśli na przykład:
 - zdający pomija w rozwinięciu kwestie zasygnalizowane w tezie, np. uwzględnia w tezie dwa elementy tematu, a w rozwinięciu omawia wszystkie trzy elementy podane w temacie lub tylko jeden z nich, lub w tezie stwierdza, że zachowywanie równowagi między pracą a życiem prywatnym ma zarówno dobre, jak i złe strony, a w rozwinięciu odnosi się wyłącznie do zalet albo wyłącznie do wad takiego podejścia do życia.
 - zdający wprowadza w rozwinięciu argumenty, które są sprzeczne z tezą. Jeśli we wstępie zdający uzna, że zachowanie równowagi między pracą a życiem prywatnym jest sensowne/właściwe, to argumenty powinny wspierać tę tezę. Jeśli w pracy zdający przytacza argumenty przeciwne do postawionej w rozprawce tezy, to powinien uznać je za niezasadne.
Podanie argumentów sprzecznych z postawioną tezą jest akceptowane pod warunkiem, że zdający wskazuje na poglądy innych osób po to, żeby wyjaśnić, dlaczego się z nimi nie zgadza, np. *There are many people who claim that professional career is most important in life, but for me such attitude is wrong.*
7. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy, bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem.
8. Teza, w której kluczowe elementy są niekomunikatywne, jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem.
9. Jeżeli zdający stawia dwie różne tezy, to taka teza jest traktowana jako trudna do wskazania.

Zgodność z tematem

Zachowanie równowagi między pracą a życiem prywatnym, czyli tzw. *work-life balance*, jest coraz ważniejsze dla młodych pracowników. Czy to dobrze? Napisz **rozwprawkę** przedstawiającą opinię na ten temat, odnosząc się do:

- efektywności pracy,
 - życia rodzinnego oraz
 - zdrowia.
- } elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B, C)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (D, E), np.
 - omawiające inne aspekty niż wskazane w temacie, np. życie towarzyskie.

Fragmenty D, E nie są uznawane za realizację elementów tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
 - omówienie problemów związanych z pracą zawodową, które nie są związane z work-life balance, np. mobbing

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
 - zalety i wady pracy zdalnej / odbywania stażu / pracy za granicą.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (D, E).

5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia kluczowego dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.
9. Jeśli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

ARTYKUŁ PUBLICYSTYCZNY

Temat

Podczas wędrowki w górach byłeś/byłaś świadkiem niebezpiecznego wypadku spowodowanego przez nieodpowiedzialne zachowanie turysty. Napisz **artykuł**, w którym opisziesz, jak do tego wypadku doszło, zrelacjonujesz akcję ratowniczą i zaproponujesz konsekwencje, jakie powinny ponosić osoby lekceważące zasady bezpieczeństwa.

W artykule publicystycznym zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może także podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszany w tekście
- zawiera zakończenie, zgodne z treścią artykułu.

Wstęp

1. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem musi dotyczyć na przykład: kwestii wypraw w góry / lekkomyślnego zachowania turystów / lekceważenia zasad bezpieczeństwa i zachęcać do dalszej lektury.
2. Nie jest wymagane odniesienie się do elementów tematu we wstępie do artykułu.

Elementy tematu

1. Aby realizacja pierwszego elementu tematu była uznana za poprawną, zdający musi opisać, jak doszło do wypadku, który wyniknął z nieodpowiedzialnego zachowania turysty/turystów.
Jeżeli zdający opisuje wypadek w górach, który nie był skutkiem lekkomyślnego zachowania, taka realizacja tego elementu tematu jest kwalifikowana na poziom niższy. Jeśli zdający przedstawia swoją opinię o nieodpowiedzialnym zachowaniu turystów, taka realizacja jest traktowana jako realizacja tego elementu, pod warunkiem że opisany jest przebieg zdarzenia.
2. Aby realizacja drugiego elementu tematu była uznana za poprawną, wymagane jest zrelacjonowanie przebiegu akcji ratowniczej, dotyczącej opisanego wcześniej wypadku. Jeśli zdający odnosi się do akcji ratowniczej, ale nie relacjonuje jej przebiegu, taka realizacja tego elementu tematu nie jest akceptowana.
Okoliczności dotyczące wezwania pomocy / konsekwencje akcji ratowniczej dla innych turystów są traktowane jako element rozwijający, pod warunkiem, że zdający zrelacjonował akcję ratowniczą.
Akcja ratownicza może być przeprowadzona przez służby lub turystów.
3. Aby realizacja trzeciego elementu tematu była uznana za poprawną, wymagane jest wskazanie konkretnych konsekwencji, jakie powinny ponosić osoby, które lekceważą zasady bezpieczeństwa / narażają na niebezpieczeństwo siebie i/lub innych turystów. Akceptowane jest odniesienie się do lekceważenia zasad bezpieczeństwa ogólnie, a nie tylko w kontekście wycieczek górskich.
Jeśli zdający przedstawił konkretną propozycję wyciągania konsekwencji, informacja o konieczności wprowadzenia takich regulacji jest traktowana jako element rozwijający. Jeśli zdający nie proponuje konkretnych konsekwencji, jakie powinny ponosić osoby lekceważące zasady bezpieczeństwa, ale wskazuje ogólnie, że takie regulacje powinny być wprowadzone, taka realizacja tego elementu tematu nie jest akceptowana.

Zgodność z tematem

Podczas wędrówki w górach byłeś/byłaś świadkiem niebezpiecznego wypadku spowodowanego przez nieodpowiedzialne zachowanie turysty. Napisz **artykuł**, w którym opisziesz, jak do tego wypadku doszło, zrelacjonujesz akcję ratowniczą i zaproponujesz konsekwencje, jakie powinny ponosić osoby lekceważące zasady bezpieczeństwa.

} „główka”
} elementy
} tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:
 - ściśle związane z „główką” tematu i elementami tematu (A, B, C)
 - ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (D, E), np.
 - opis wędrówki zanim doszło do nieodpowiedzialnego zachowania turystów
 - opis wypadku / akcji ratowniczej podczas wyjazdu turystycznego innego niż wyprawa w góry.

Fragmenty D, E nie są uznawane za realizację elementów tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.

– opis wyjazdu wakacyjnego innego typu niż wyprawa górską, bez żadnego wypadku.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.

- opis wypadku o innym charakterze niż turystyczny, np. wypadek drogowy (który nie miał miejsca w górach).

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (D, E).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia kluczowego dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Elementy formy:

Wyrażenia typowe dla listu/bloga: *Dear Readers / Hi Everybody* nie są traktowane jako tytuł artykułu.

Akceptowane jest zakończenie artykułu, które jest krótsze od wstępu. Nie powoduje to przyznania 0 punktów w kompozycji.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
1 pkt	Wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać, na przykład z:
 - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
 - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
 - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
 - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
6. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość

pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

4 pkt	• bardzo szeroki zakres środków językowych • ogólna wysoka naturalność, różnorodność frazeologiczna oraz precyzja użytych środków językowych • styl stosowny i jednolity
3 pkt	• szeroki zakres środków językowych • dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych • styl stosowny i jednolity LUB sporadyczne niedociągnięcia w stosowności i/lub jednolitości stylu
2 pkt	• zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości • styl stosowny i jednolity LUB w pracy występuje kilka fragmentów, których styl jest niestosowny i/lub które zaburzają jednolitość stylu
1 pkt	• ograniczony zakres środków językowych • głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości • w pracy występuje kilka fragmentów, których styl jest niestosowny i/lub które zaburzają jednolitość stylu LUB styl niemożliwy do określenia ze względu na ograniczenia w zakresie środków językowych
0 pkt	• bardzo ograniczony zakres środków językowych • wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości ALBO • zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia • styl w znacznej mierze niestosowny i/lub niejednolity LUB styl niemożliwy do określenia ze względu na ograniczenia w zakresie środków językowych

Praca może otrzymać wskazaną w tabeli liczbę punktów, jeśli spełnia wszystkie wymagania określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „bardzo szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się bardzo zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2+ (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2+ (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2+, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2+, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2+, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń. Pod pojęciem „precyzji” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu, unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *nice*, *great*, *interesting*, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np. *alert rescue services* zamiast *call for help*).

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *The book was written in the 19th century.*

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)		
	sporadyczne błędy zapisu	dość liczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
sporadyczne błędy językowe	4 pkt	3 pkt	2 pkt
dość liczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt	1 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt	0 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt	0 pkt

1. W razie wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy na poziom niższy lub wyższy decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne są traktowane jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.

3. W wypowiedziach zdających, którym przyznano dostosowanie polegające na nieuwzględnianiu błędów zapisu, w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.
4. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego, stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	Słońce <u>gżeje</u> .
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce <u>gzać</u> w lecie.
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco</u> .
fragment odbiegający od tematu	objęcie nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu.]
fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	<u>Fragment nie na temat.</u>
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	Było ciepło , i deszczowo. Zrobiłem to √ ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane podkreśleniem wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
 - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika, lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera **mniej niż 240 wyrazów**, jest oceniana wyłącznie w kryterium zgodności z poleceniem. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można jej również przyznać maksymalnie po 1 punkcie. W takich pracach oznacza się błędy.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych oraz interpunkcyjnych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym*. Takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracach zdających z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.
8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *CU*, oznacza się jako błędy ortograficzne.
9. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie film, band, np. film „M jak miłość”. Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż język egzaminu i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie jest podkreślane linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy

jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

10. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
11. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
12. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest *czystopisem*, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), *1780* (1 wyraz), *10.01.2024* (1 wyraz), *10 January 2024* (3 wyrazy).
2. Formy skrócone (*don't*, *can't*, *isn't*, *haven't* itd.) liczone są jako jeden wyraz.
3. Jako jeden wyraz liczone są
 - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built*, *twenty-four*
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
4. Podpis nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. emotikony).
6. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty*. (4 wyrazy).